
С. М. Куделко

ПЕТРО ТИМОФІЙОВИЧ ТРОНЬКО. З ТОГО, ЩО ВКАРБУВАЛОСЯ У ПАМ'ЯТІ

Серед непересічних особистостей, з якими мене стикала доля, одним з найперших, кого я можу назвати, був Петро Тимофійович Тронько. Про нього вже багато сказано і написано. Але, скориставшись ювілеєм (110 років з дня народження), хочу повідомити про факти, які не є широко відомими і про які я, як свідок, можу розповісти.

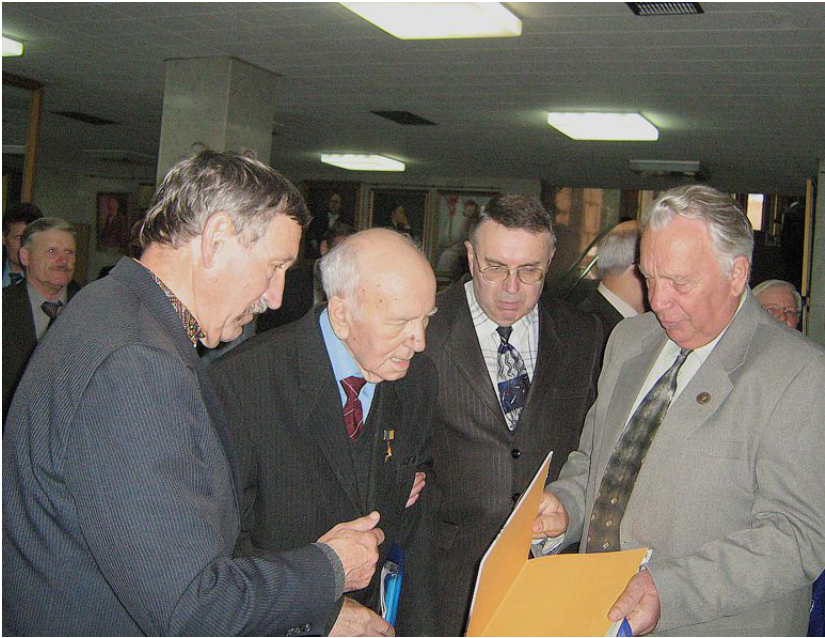
Один з таких епізодів – це екскурсія для великої групи істориків і краєзнавців (2 автобуси) з Києва до Кирилівки і Моринців, батьківщини Тараса Шевченка. Трапилося так, що екскурсовод (місцева жителька) не змогла прийти, і всі ми розгублено стояли біля історичної садиби. І тут Петро Тимофійович зітхнув і провів чудову екскурсію. Він знав кожен об'єкт, кожне дерево і розповів присутнім так, як не зміг би навіть досвідчений екскурсовод.

Інший епізод, який вразив мене, трапився у Харкові. На невеликому дружньому зібранні після захисту учня академіка Юрія Зиновійовича Данилюка (1991 р.) у готелі «Харків»

Світл. 1.

*С. М. Куделко з Героєм України, академіком
П. Т. Троньком (м. Київ, 2010 р.)*

Світл. 2. П. Т. Тронько серед учасників IV з'їзду Національної спілки краєзнавців України (м. Київ, 2008 р.)

(на захисті я був офіційним опонентом) ми зібралися, щоб обговорити щойно завершений захист. Нас запросив до себе у номер Петро Тимофійович («номер Молотова», як його іноді називають, бо в ньому зупинявся цей діяч радянської епохи у середині XX ст.). Несподівано Петро Тимофійович підійшов до роялю і став грати. Він чудово грав по пам'яті, а всі присутні були дуже здивовані, бо ніхто з них (а там були й ті, хто знав його багато років) не знав, що він грає на фортепіано.

Третій епізод. Після визволення Харкова у 1943 р. майор П. Т. Тронько прибув до міста, щоб отримати нове призначення. У той час всі державні установи займали вцілілі після боїв і бомбардувань приміщення, і часто змінювали свою адресу. Під час поїздки Харковом 2003 р. Петро Тимофійович детально розповів, у якому будинку знаходилася та чи інша установа, що було для мене надзвичайно важливим, оскільки і сьогодні про ці часи часто незрозуміло, де саме знаходилися офіси радянських і партійних установ.

Насамкінець розповім про виступ академіка П. П. Толочка на вченій раді історичного факультету у 2012 р. після обрання його почесним доктором університету. Після виступу йому ставили питання, і я спитав його, як він оцінює постать відійшовшого у вічність на той час Петра Тимофійовича. На хвилинку замислившись, він сказав:

«Я не можу оцінити науковий доробок П. Т. Тронька, бо мої наукові інтереси знаходяться в іншій площині історичного часу, а що стосується його як громадянина, то маю сказати: він – великий українець».

Минають роки. Саме таку характеристику можна дати одному з корифеїв нашої історичної науки, краєзнавства і пам'яткознавства, уродженцю Слобожанщини, Герою України Петру Тимофійовичу Троньку. Час ще більше висвітлив його особистість, невтомну працю на благо нашого народу і наступних поколінь.